contrast

Geen tijd meer te verliezen: de verplichte statutenwijziging voor Belgische vennootschappen

Stel je voor…

Je bent CFO van een multinational met een succesvolle Belgische dochter, die heel wat financiële reserves heeft opgebouwd. Je wil die reserves een andere bestemming geven binnen de groep en wenst een belangrijke uitkering uit te voeren.

Je vraagt aan je collega's van Legal om het nodige te doen, maar die zeggen je dat zo een uitkering niet zomaar mogelijk is. Om fiscale redenen (US "check-the-box" regel) was ervoor gekozen om de Belgische dochter op te richten in de vorm van een BVBA ("besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid"). De Belgische vennootschapswetgeving is recent echter fundamenteel gewijzigd en deze vennootschap is nu omgevormd in een BV ("besloten vennootschap"). Deze vennootschapsvorm is voortaan onderworpen aan een zeer flexibel regime en heeft geen kapitaalvereisten meer, wat zeer behulpzaam is voor de geplande uitkering. Maar om gebruik te kunnen maken van het nieuwe regime is een voorafgaande statutenwijziging vereist. Bovendien zou een statutenwijziging sowieso nog dit jaar moeten worden doorgevoerd om te voldoen aan het nieuwe Belgische vennootschapsrecht.

Even verduidelijken.

Sinds 1 mei 2019 is het nieuwe Belgische wetboek van vennootschappen en verenigingen in werking getreden.

Het wetboek moderniseert het Belgische vennootschaps- en verenigingsrecht grondig. Het reduceert het aantal vennootschapsvormen tot vier basisrechtsvormen: de maatschap, de NV (“naamloze vennootschap”), de BV (“besloten vennootschap”), en de CV (“coöperatieve vennootschap”). De BVBA is daarbij omgevormd tot de BV, die niet langer een kapitaal of enige minimum-kapitaalvereiste heeft.

De nieuwe regels bieden heel wat nieuwe mogelijkheden. Zij geven veel meer vrijheid aan ondernemingen en hun aandeelhouders om hun vennootschap te structureren naar hun eigen behoeften. Zo is er ook een grote vrijheid om de stem- en winstrechten verbonden aan de aandelen op maat te organiseren.

Het nieuwe wetboek was van toepassing op vennootschappen die na 1 mei 2019 werden opgericht. De vennootschappen die al op die datum bestonden moeten hun statuten volledig aanpassen aan het nieuwe wetboek tegen 1 januari 2024. Vennootschappen die een afgeschafte rechtsvorm hebben aangenomen, dienen zich daarbij verplicht om te vormen naar één van de behouden basisrechtsvormen. Een statutenwijziging is in elk geval nodig voor alle vennootschappen, ook voor de vennootschappen waarvan de rechtsvorm overeind is gebleven, al is het maar om zich technisch en terminologisch aan te passen aan de nieuwe regels en eventuele strijdigheden met het nieuwe wetboek weg te werken.

Intussen zijn deze bestaande vennootschappen onderworpen aan een overgangsregime. De dwingende bepalingen van het wetboek zijn op hen van toepassing sinds 1 januari 2020. Hetzelfde geldt voor de suppletieve bepalingen, voor zover deze niet strijdig zijn met de statuten. Bestaande BVBA’s, zoals in ons voorbeeld, werden bovendien op 1 januari 2020 van rechtswege omgevormd tot kapitaalloze vennootschappen. Het volgestort kapitaal (en de wettelijke reserve) werden daarbij van rechtswege omgevormd in een statutair onbeschikbare eigen vermogensrekening. Willen deze vennootschappen dit bedrag beschikbaar maken voor uitkering, dan moeten zij eerst hun statuten wijzigen en deze daarbij volledig in lijn brengen met het nieuwe wetboek.

De deadline voor de aanpassing, 1 januari 2024, nadert met rasse schreden. Desondanks blijkt uit de meest recente cijfers dat nog maar een minderheid (iets meer dan 37%) van de bestaande vennootschappen zijn statuten al heeft aangepast.

Doet een vennootschap niet het nodige tegen 1 januari 2024, dan kan dit aanleiding geven tot onaangename gevolgen. Vennootschappen waarvan de rechtsvorm wordt afgeschaft op 1 januari 2024 worden immers automatisch omgezet in de wettelijk voorgeschreven rechtsvorm. Zo een automatische omzetting kan ervoor zorgen dat bestaande contractuele en statutaire regelingen niet meer volledig toepasbaar zijn, wat kan leiden tot ongewenste en onvoorziene gevolgen, bijvoorbeeld op het vlak van besluitvorming of overdrachten van aandelen. Daarnaast kan een laattijdige aanpassing aanleiding geven tot hoofdelijke aansprakelijkheid voor de bestuurders voor de schade die hieruit zou voortvloeien.

Concreet.

- Op 1 januari 2024 moeten alle bestaande Belgische vennootschappen (vennootschappen die reeds op 1 mei 2019 bestonden) hun statuten hebben aangepast aan het nieuwe Belgische wetboek van vennootschappen en verenigingen.
- Bestaande BVBA’s (“besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid”) werden op 1

januari 2020 van rechtswege omgevormd in kapitaalloze vennootschappen. Willen zij hun voormalig kapitaal (en wettelijke reserve) beschikbaar maken voor uitkering, dan moeten zij hun statuten wijzigen en deze ook meteen in overeenstemming brengen met het nieuwe wetboek.
- Op 1 januari 2024 worden vennootschappen waarvan de rechtsvorm is afgeschaft en die zich voor de deadline niet hebben omgevormd, automatisch omgezet in de wettelijk voorgeschreven rechtsvorm.
- Een laattijdige aanpassing kan aanleiding geven tot hoofdelijke aansprakelijkheid voor de bestuurders voor de schade die hieruit zou voortvloeien.

Meer weten?

- De tekst van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen ("WVV") vind je hier of je kan onze handige codex aankopen.
- De overgangsbepalingen met betrekking tot de invoering van het WVV vind je hier.
- De resultaten van de Ondernemersbarometer met betrekking tot het aantal al doorgevoerde statutenwijzigingen vind je hier.
- Je kan onze "In a Nutshell" nieuwsbrieven met betrekking tot het WVV hier vinden.

Auteurs

Ine Schockaert